

SPIS TREŚCI

Wstęp	19
1. Regulaminy	21
1.1. Podstawowe zasady żołnierskiego zachowania się	21
1.1.1. Struktura pododdziału	21
1.1.2. Organizacja życia wojskowego na podstawie porządku dnia jednostki wojskowej	22
1.1.3. Wydawanie i wykonywanie rozkazów	23
1.1.4. Zasady zachowania się na terenie jednostki wojskowej oraz między żołnierzami	24
1.2. Zasady zależności żołnierzy	25
1.2.1. Starszy, młodszy, przełożony, podwładny	25
1.2.2. Zapoznanie ze stopniami wojskowymi	26
1.3. Zasady zachowania się żołnierzy w różnych sytuacjach	29
1.3.1. Meldowanie się i przedstawianie	29
1.3.2. Wchodzenie/wychodzenie do/z pomieszczeń służbowych za zgodą przełożonego (starszego stopniem), bez i w nakryci głowy, bez broni	30
1.3.3. Zachowanie się w wąskim przejściu i w warunkach uniemożliwiających swobodne mijanie się	30
1.4. Postawa zasadnicza i swobodna	31
1.4.1. Przyjmowanie postawy zasadniczej i swobodnej bez broni	31
1.5. Zwroty i oddawanie honorów	33
1.5.1. Wykonywanie zwrotów w miejscu	33
1.5.2. Oddawanie honorów w miejscu i w marszu w nakryciu głowy i bez nakrycia głowy	34
1.6. Marsz, bieg, zatrzymanie się	37
1.6.1. Marsz krokiem zwykłym i defiladowym, zatrzymanie się	37
1.6.2. Zmiana kierunku marszu	39
1.6.3. Bieg z miejsca i z marszu	39
1.7. Służba wewnętrzna jednostki wojskowej	39
1.7.1. Zasady organizacji służby wewnętrznej	39
1.7.2. Skład i zadania służby podoficera i dyżurnego kompanii (batalionu)	40

1.8.	Chwyty bronią	42
1.8.1.	Postawa zasadnicza i swobodna z karabinkiem, wykonanie komendy „Połóż – broń” i „Za – broń”	42
1.8.2.	Chwyty karabinkiem z położenia „na pas – przez pierś”, „przez pierś – na pas”, „na pas – przez plecy”, „przez plecy – na pas”	43
1.9.	Oddawanie honorów przez żołnierzy i pododdziały	44
1.9.1.	Oddawanie honorów w miejscu i w marszu w nakryciu głowy i bez nakrycia głowy z bronią	44
1.9.2.	Oddawanie honorów pododdziałem w ugrupowaniu rozwiniętym i marszowym z bronią	44
1.10.	Postępowanie służbowe	45
1.10.1.	Droga służbowa	45
1.10.2.	Raport służbowy	46
1.10.3.	Terminy postępowania służbowego	46
1.11.	Musztra zespołowa	46
1.11.1.	Musztra drużyny	46
1.11.2.	Musztra plutonu	50
2.	Kształcenie obywatelskie	55
2.1.	Hymn państwowy, godło państwowe, flaga państwowa, ceremoniał wojskowy, sztandar wojskowy, pieśń reprezentacyjna Wojska Polskiego, sygnały wojskowe	55
2.1.1.	Godło, barwy i hymn Rzeczypospolitej	55
2.1.2.	Pieśń reprezentacyjna Wojska Polskiego	59
2.1.3.	Podstawowe sygnały Wojska Polskiego – „Hasło WP”, „Śpij kolego”, „Cisza”	61
2.1.4.	Przysięga wojskowa jako szczególne zobowiązanie żołnierza-obywatela	61
2.1.5.	Żołnierskie zachowanie podczas uroczystości państwowych i wojskowych	62
2.2.	Historia i tradycje rodzajów sił zbrojnych, jednostki wojskowej – patron, nazwa wyróżniająca. Tradycje militarne regionu	62
2.2.1.	Tradycje rodzajów sił zbrojnych	62
2.2.2.	Historia i tradycje związane z powstaniem macierzystej jednostki wojskowej	63
2.2.3.	Patron jednostki wojskowej	64

2.2.4.	Barwy i oznaki rozpoznawcze	64
2.2.5.	Znaczenie nazwy wyróżniającej	64
2.3.	Symbolika narodowa i wojskowa	65
2.3.1.	Symboly Rzeczypospolitej Polskiej i sposoby ich używania w Siłach Zbrojnych RP	65
2.3.2.	Znaki używane w Siłach Zbrojnych RP – sztandary w wojskowe, orły wojskowe, proporce, flagi, odznaki, oznaki i znaki	65
2.3.3.	Sposoby używania znaków SZ RP.	66
2.4.	Konstytucyjne i ustawowe uwarunkowania pełnienia służby y wojskowej. Prawa i wolności obywatelskie	75
2.4.1.	Prawne podstawy odbywania służby wojskowej.	75
2.4.2.	Zasady i możliwości doskonalenia zawodowego i rozwoju żołnierza podczas służby wojskowej	76
2.4.3.	Żołnierz – obywatelem w mundurze	77
3.	Profilaktyka i dyscyplina wojskowa	81
3.1.	Prawa i obowiązki żołnierza. Odpowiedzialność karna i dyscyplinarna za naruszenie prawa i dyscypliny wojskowej. Uprawnienia w wojskowych organów porządkowych wobec żołnierzy służby czynnej	81
3.1.1.	Odpowiedzialność dyscyplinarna	81
3.1.2.	Rodzaje kar dyscyplinarnych.	82
3.1.3.	Rodzaje środków dyscyplinarnych	82
3.1.4.	Rodzaje dyscyplinarnych środków zapobiegawczych.	83
3.1.5.	Sposoby wykonywania kar, środków dyscyplinarnych oraz stosowania dyscyplinarnych środków zapobiegawczych	83
3.1.6.	Uprawnienia żołnierza w postępowaniu dyscyplinarnym	88
3.1.7.	Odpowiedzialność żołnierzy za wykroczenia i przestępstwa wojenne w świetle Kodeksu karnego	88
3.2.	Analiza dyscypliny pododdziału.	89
3.2.1.	Kształtowanie dyscypliny wojskowej podporządkowanych żołnierzy, w szczególności przez działania profilaktyczno-wychowawcze oraz tworzenie warunków do wyróżniania i przestrzegania dyscypliny wojskowej	89
4.	Taktyka	93
4.1.	Podstawowe pojęcia z taktyki. Działania żołnierza na polu walki	93
4.1.1.	Podstawowe działania taktyczne	93
4.1.2.	Przygotowanie żołnierza do działania na polu walki.	95

4.1.3.	Struktura i podstawowe wyposażenie drużyny zmechanizowanej (zmotoryzowanej)	95
4.2.	Przygotowanie żołnierza do działania na polu walki	97
4.2.1.	Warunki bezpieczeństwa w posługiwaniu się bronią, trenażerami i środkami pozoracji pola walki	97
4.2.2.	Przygotowanie broni i amunicji do działania	99
4.2.3.	Posługiwanie się bronią i trenażerami w warunkach ograniczonej widoczności	99
4.2.4.	Dostosowanie oporządzenia i umundurowania, środków optoelektronicznych i łączności do działania	100
4.2.5.	Sygnály dowodzenia i łączności	101
4.2.6.	Maskowanie	107
4.3.	Techniki pokonywania terenu różnymi sposobami w dzień	109
4.3.1.	Pokonywanie terenu różnymi sposobami	109
4.3.2.	Podstawowa norma szkolno-bojowa nr 1 z taktyki (Pokonywanie terenu na polu walki)	118
4.3.3.	Podstawowa norma szkolno-bojowa nr 2 z taktyki (Dostarczanie amunicji, czołgając się)	119
4.3.4.	Ewakuacja ранnego z pola walki różnymi sposobami	119
4.3.5.	Techniki pokonywania zapór inżynieryjnych i przeszkód terenowych	123
4.4.	Działanie żołnierza podczas marszu w dzień i w nocy	126
4.4.1.	Szyki piesze drużyny	126
4.4.2.	Działanie szperaczy – rozpoznawanie przeszkód terenowych oraz drogi marszu	131
4.4.3.	Działanie żołnierza w szyku pieszym drużyny	133
4.4.4.	Wykonywanie marszu ubezpieczonego w różnych warunkach terenowych	134
4.4.5.	Działanie żołnierza w czasie marszu w terenie zabudowanym	135
4.4.6.	Podstawy orientowania się w terenie i wybór drogi marszu	136
4.5.	Działanie żołnierza w rejonie wyjściowym	137
4.5.1.	Rozpoznanie i zajęcie rejonu wyjściowego	137
4.5.2.	Działanie żołnierza w rejonie wyjściowym, czynności przygotowujące do walki, działanie po ogłoszeniu sygnałów alarmowania	138
4.5.3.	Procedury zatrzymania i kontroli osób	140
4.5.4.	Działanie żołnierza w ubezpieczeniu bezpośrednim rejonu	141
4.5.5.	Działanie żołnierza w składzie dyżurnego środka ogniowego	141

4.5.6.	Działanie żołnierza w składzie czujki (podsłuchu)	142
4.5.7.	Działanie żołnierza w składzie patrolu pieszego	143
4.6.	Działanie żołnierza w obronie w dzień i w nocy	145
4.6.1.	Wybór i urządzenie stanowiska ogniowego	145
4.6.2.	Prowadzenie obserwacji przedpoła, wykrywanie celów oraz meldowanie o nich dowódcy	146
4.6.3.	Reakcja żołnierza na kontakt ogniowy, zwalczanie podchodzącego przeciwnika	147
4.6.4.	Walka z przeciwnikiem włamującym się na stanowisko oporu drużyny	147
4.6.5.	Zerwanie kontaktu ogniowego i wyjście na zapasowe stanowiska ogniowe	147
4.7.	Działanie żołnierza w natarciu w dzień i w nocy	149
4.7.1.	Przygotowanie uzbrojenia i oporządzenia do prowadzenia działań zaczepnych	149
4.7.2.	Zasady działania żołnierza w czasie prowadzenia natarcia	150
4.7.3.	Podejście do broniącego się przeciwnika, nawiązanie kontaktu ogniowego, zwalczanie wykrytych celów w natarciu, rozpoznanie i pokonanie zapór inżynierskich	150
4.7.4.	Działanie żołnierza w czasie opanowania obiektu ataku, zwalczanie wycofującego się przeciwnika	151
4.7.5.	Umocnienie się w uchwyconym obiekcie ataku	151
5.	Szkolenie strzeleckie	153
5.1.	Zasady bezpieczeństwa w szkoleniu strzeleckim	153
5.1.1.	Zasady bezpieczeństwa obowiązujące na strzelnicach, placach ćwiczeń i rzutniach granatów	153
5.1.2.	Zasady bezpieczeństwa podczas obchodzenia się z bronią	154
5.1.3.	Porządek podczas strzelań	156
5.1.4.	Zasady bezpieczeństwa podczas obchodzenia się z amunicją i granatami ręcznymi	157
5.2.	Budowa, przeznaczenie i właściwości bojowe broni strzeleckiej, amunicji i granatów ręcznych	158
5.2.1.	Podstawowe pojęcia i podział broni strzeleckiej	158
5.2.2.	Przeznaczenie, budowa i podstawowe dane taktyczno-techniczne karabinków	160
5.2.3.	Zasada działania karabinków	179
5.2.4.	Rodzaje amunicji i budowa naboju	181

5.2.5. Rodzaje i budowa granatów ręcznych i zapalników	188
5.2.6. Czyszczenie i konserwacja broni	195
5.3. Zasady strzelania z broni strzeleckiej	198
5.3.1. Podstawowe pojęcia z teorii strzału	198
5.3.2. Zasady celowania i oddania strzału	206
5.3.3. Zadanie ogniowe i jego treść	225
5.3.4. Poprawianie ognia – sposoby i zasady	227
5.4. Ćwiczenia przygotowawcze z broni strzeleckiej	228
5.5. Strzelania szkolne z broni strzeleckiej	236
6. Szkolenie inżynieryjno-saperskie	239
6.1. Wybór miejsca i wykonanie stanowiska ogniowego sposobem ręcznym do prowadzenia ognia w różnych postawach	239
6.1.1. Wykorzystanie naturalnych właściwości terenu i przedmiotów terenowych oraz wybór miejsca na stanowisko ogniowe	239
6.1.2. Charakterystyka i zasady budowy stanowisk ogniowych	240
6.1.3. Budowa stanowisk ogniowych sposobem ręcznym w bezpośredniej styczności z przeciwnikiem do prowadzenia ognia w różnych postawach (podstawowa norma szkolno-bojowa nr 4 – wykonanie pojedynczego okopu do strzelania z broni indywidualnej w postawie leżącej)	244
6.2. Maskowanie ludzi, uzbrojenia i sprzętu wojskowego w działaniach taktycznych	245
6.2.1. Cele, zasady i sposoby maskowania żołnierzy i sprzętu wojskowego	245
6.2.2. Praktyczne maskowanie żołnierza oraz sprzętu wojskowego	248
6.3. Materiały wybuchowe i środki zapalające. Miny	255
6.3.1. Rodzaje i podział materiałów wybuchowych i środków zapalających	255
6.3.2. Przepisy bezpieczeństwa przy obchodzeniu się z materiałami wybuchowymi	266
6.3.3. Budowa i zasada działania min	268
7. Obrona przed bronią masowego rażenia	283
7.1. Charakterystyka broni masowego rażenia i toksycznych środków przemysłowych	283
7.1.1. Broń chemiczna i biologiczna	283
7.1.2. Broń jądrowa i radiologiczna	286

7.1.3.	Toksyczne środki przemysłowe	290
7.1.4.	Zasady postępowania w w przypadku użycia przez przeciwnika BMR.	292
7.2.	Posługiwanie się ISOPS	294
7.2.1.	Zachowanie się w czasiasie użycia broni chemicznej, biologicznej i radiologicznej w terenie odkrytym	294
7.2.2.	Zasady działania w terenie skażonym	297
7.2.3.	Zasady działania po wy wyjściu z terenu skażonego.	298
7.2.4.	Budowa, przeznaczenie odzieży ochronnej.	298
7.2.5.	Nauka nakładania odzieży ochronnej	303
7.2.6.	Podstawowa norma szkzkolno-bojowa nr 7 – nakładanie maski przeciwgazowej	309
7.2.7.	Podstawowa norma szkzkolno-bojowa nr 8 – nakładanie etatowej odzieży ochronnej i manaski przeciwgazowej.	309
7.3.	Sprawdzanie szczelności i dopasowania filtracyjnych masek przeciwgazowych w atmosferze skażonej.	310
7.3.1.	Przegląd lekarski przed sprawdzeniem szczelności masek w atmosferze skażonej j	311
7.3.2.	Sprawdzanie stanu technicznego masek przeciwgazowych	311
7.3.3.	Czynności związane ze sprawdzeniem szczelności i dopasowania masek pprzeciwgazowych w atmosferze nieskażonej.	312
7.3.4.	Sprawdzenie szczelności i dopasowania masek w atmosferze skażonej środkiem testującym	312
7.3.5.	Przegląd lekarski po sprawdzeniu szczelności masek w atmosferze skażonej j	315
7.3.6.	Obsługa bieżąca masek przeciwgazowych po ich sprawdzeniu	316
8.	Powszechna obrona przeciwlotnicza	319
8.1.	Pojęcie oraz ogólne zasady powszechnej obrony przeciwlotniczej (POPL)	319
8.1.1.	Ogólne zasady POPL.	319
8.1.2.	Sygnaly alarmowania ((ostrzegania) i sposoby ich przekazywania	323
8.1.3.	Czynności żołnierza po ogłoszeniu alarmu powietrznego.	324
8.2.	Zachowanie się żołnierza po ogłoszeniu alarmu powietrznego w MSD.	325
8.2.1.	Ogłoszenie alarmu	325
8.2.2.	Czynności żołnierza po ogłoszeniu alarmu	325

8.3. Zasady zachowania się żołnierza na sygnał alarmu powietrznego w działaniach bojowych. Zasady prowadzenia zorganizowanego ognia do celów powietrznych niespecjalistycznymi środkami rażenia.	326
8.3.1. Strzelanie do lecących celów powietrznych	327
8.3.2. Strzelanie z broni strzeleckiej do desantów spadochronowych.	333
9. Łączność.	335
9.1. Podstawowe pojęcia z zakresu łączności wojskowej, organizacja łączności i przepisy korespondencji radiowej.	335
9.1.1. Organizacja i bezpieczeństwo łączności oraz podstawowe przepisy korespondencji radiowej	335
9.1.2. Tabela danych radiowych.	343
9.1.3. Charakterystyka podstawowych środków łączności na szczeblu pododdziału	344
9.2. Charakterystyka i posługiwanie się wybranymi środkami łączności	350
9.2.1. Rozwinięcie i przygotowanie radiostacji R-3501 oraz przewodowych środków łączności do pracy	350
9.2.2. Prowadzenie wymiany korespondencji radiowej z zachowaniem przepisów korespondencji radiowej.	354
9.2.3. Prowadzenie wymiany korespondencji przez przewodowe środki łączności	355
9.2.4. Norma szkolno-bojowa nr 14 z łączności	357
10. Terenoznawstwo	359
10.1. Najprostsze sposoby wykonywania pomiarów w terenie	359
10.1.1. Pomiar kątów poziomych i pionowych.	359
10.1.2. Ocena i pomiar odległości do celów (przedmiotów terenowych)	363
10.2. Orientowanie się w terenie bez mapy	370
10.2.1. Istota orientowania się w terenie bez mapy.	370
10.2.2. Określanie w terenie kierunków stron świata różnymi sposobami	371
10.2.3. Pomiar azymutu na wskazany przedmiot terenowy	375
10.2.4. Określenie w terenie kierunku według azymutu.	376
10.3. Marsz według azymutu	376
10.3.1. Zasady wykonywania marszu według azymutu	376
10.3.2. Rozwinięta tabela marszu według azymutu	377
10.3.3. Praktyczne wykonanie marszu	378

11. Ochrona i obrona obiektów	381
11.1. Ogólne zasady ochrony i obrony obiektów	381
11.1.1. Pojęcie ochrony i obrony obiektów	381
11.1.2. Organizacja ochrony obiektów	382
11.1.3. Skład służb dyżurnych i sił realizujących zadania ochronne w jednostce organizacyjnej	384
11.1.4. System przepustkowy	384
11.1.5. Techniczne środki wspomagające ochronę obiektów wojskowych	385
11.1.6. Zasady postępowania z osobami zatrzymanymi (i (ujętymi)	386
11.1.7. Przepisy regulujące użycie broni palnej	387
11.2. Postępowanie w sytuacjach szczególnych i zagrożenia terrorystycznego	388
11.2.1. Zagrożenia mogące wystąpić podczas ochrony i obrony obiektów	388
11.2.2. Pojęcie terroryzmu	389
11.2.3. Zasady działania punktu kontrolno-ochronnego	390
11.2.4. Najczęściej występujące środki przymusu bezpośredniego w ochronie obiektów wojskowych	393
12. Szkolenie medyczne	395
12.1. Indywidualne wyposażenie medyczne żołnierza	395
12.1.1. Wyposażenie i zasady użycia indywidualnego pakietu medycznego (IPMed)	395
12.1.2. Wyposażenie i zasady użycia Indywidualnego Pakietu Przeciwchemicznego IPP-95, IZAS-05 oraz autostrykawek z morfiną	396
12.1.3. Posługiwanie się opatrunkiem indywidualnym i opaską zaciskową	400
12.1.4. Posługiwanie się środkami do indywidualnej dezynfekcji wody	404
12.1.5. Posługiwanie się zawartością apteczek	405
12.2. Taktyczna pomoc medyczna TCCC	406
12.2.1. Założenia TCCC – fazy udzielania pomocy przedmedycznej	407
12.2.2. Wzywanie pomocy medycznej na polu walki MEDEVAC	409
12.3. Zasady ewakuacji poszkodowanego w środowisku taktycznym	411
12.3.1. Ewakuacja poszkodowanego za pomocą noszy typu TALON, SKED, deski ortopedycznej	411

12.3.2.	Bezprzrządowe techniki ewakuacji poszkodowanych	413
12.3.3.	Ewakuacja poszkodowanego z pojazdu	415
12.3.4.	Pozycja boczna (bezpieczna)	417
12.4.	Podstawowe czynności ratujące życie oraz udzielanie pierwszej pomocy	419
12.4.1.	Bezpieczeństwo własne i rannego	420
12.4.2.	Ocena parametrów życiowych	421
12.4.3.	Resuscytacja krążeniowo-oddechowa	422
12.4.4.	Udrażnianie dróg oddechowych	424
12.4.5.	Postępowanie przeciwstrząsowe	427
12.5.	Zaopatrywanie podstawowych urazów bojowych	428
12.5.1.	Postępowanie w przypadku ran klatki piersiowej, kończyn, brzucha i głowy	428
12.5.2.	Postępowanie w przypadku złamań i zwichnięć	434
13.	Ochrona środowiska	437
13.1.	Podstawowe problemy ochrony środowiska naturalnego, wybrane akty prawne z zakresu ochrony środowiska. Ochrona środowiska naturalnego na poligonach i w działaniach taktycznych	437
13.1.1.	Podstawy prawne dotyczące ochrony środowiska	437
13.1.2.	Podstawy ochrony środowiska naturalnego, zagrożenia środowiska przyrodniczego wynikające z eksploatacji SpW w wojskach lądowych	438
13.1.3.	Eksploatacja SpW z uwzględnieniem zasad ochrony środowiska naturalnego	441
13.1.4.	Zasady użycia sprzętu i środków użytych do likwidacji zanieczyszczeń środowiska naturalnego	444
13.1.5.	Zasady ochrony środowiska naturalnego podczas ćwiczeń wojskowych ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki odpadami i materiałami niebezpiecznymi	444
14.	Profilaktyka pożarowa	447
14.1.	Zagrożenia pożarowe jednostki wojskowej. Zadania i obowiązki przy zapobieganiu pożarom oraz w przypadku powstania pożaru	447
14.1.1.	Zagrożenia pożarowe wynikające z charakteru jednostki	447
14.1.2.	Przyczyny powstawania i rozprzestrzeniania się pożarów	448
14.1.3.	Zagrożenia pożarowe wynikające z eksploatacji instalacji i urządzeń elektrycznych, gazowych, grzewczych, technologicznych	449

14.1.4. Zagrożenia pożarowe wynikające z usytuowania a jednostki wojskowej (np. w kompleksie leśnym)	450
14.1.5. Zadania i obowiązki żołnierzy przy zapobieganiuu pożarom	450
14.1.6. Zasady postępowania w przypadku powstania pożaru	451
14.2. Podręczny sprzęt gaśniczy i środki gaśnicze oraz zasady y gaszenia pożarów w zarodku	453
14.2.1. Właściwości gaśnicze środków stosowanych w ggaśnicach	454
14.2.2. Przeznaczenie, zastosowanie gaśnic płynowych (r(pianowych), śniegowych i proszkowych oraz agregatów gaśniczych	455
14.2.3. Inny sprzęt gaśniczy: hydronetki, koce gaśnicze, sprzęt burzący	457
14.2.4. Uruchomienie gaśnic i agregatów gaśniczych oraz zasady gaszenia pożarów w zarodku	459
15. Szkolenie prawne	463
15.1. Zasady odbywania służby przygotowawczej (kandydackiej)	463
15.1.1. Powołanie do służby wojskowej: zawodowej, kanndydackiej, przygotowawczej	463
15.1.2. Przebieg służby wojskowej – wyznaczanie na stanowisko, opiniowanie służbowe i mianowanie	464
15.1.3. Udzielanie urlopów żołnierzom	467
15.1.4. Zasady zwalniania ze służby wojskowej	467
15.2. Należności finansowe	469
15.2.1. Podstawowe akty prawne	469
15.2.2. Rodzaje należności pieniężnych wypłacanych żołnierzom oraz zasady ich wypłacania żołnierzom służby przygotowawczej	469
15.2.3. Należności finansowe po podpisaniu kontraktu na pełnienie służby w Narodowych Siłach Rezerwowych	472
15.2.4. Odpowiedzialność majątkowa	474
15.3. Pojęcie oraz rozwój międzynarodowego prawa humanitarnego konfliktów zbrojnych	475
15.3.1. Pojęcie wojny, pokoju, bezpieczeństwa i prawa wojennego (konfliktów zbrojnych)	475
15.3.2. Polityczne środki zapobiegania konfliktom zbrojnym	477
15.3.3. Pojęcie, treść i zakres międzynarodowego prawa humanitarnego konfliktów zbrojnych	479
15.3.4. Podstawowe kategorie osób i obiektów oraz ochrona ludności cywilnej w konfliktach zbrojnych i znaki i ochronne	481

15.4. Podstawowe zasady zachowania się w czasie działań taktycznych w świetle MPHKZ	485
15.5. Odpowiedzialność żołnierza za działania niezgodne z prawem w trakcie trwania konfliktu zbrojnego	486
15.5.1. Jeńcy oraz zajęte obiekty	487
15.5.2. Środki podejmowane po zakończeniu walki	488
16. Bezpieczeństwo i higiena pracy	491
16.1. Wybrane regulacje prawne z zakresu bezpieczeństwa i higieny służby/pracy	491
16.1.1. Istota bezpieczeństwa i higieny pracy	491
16.1.2. Podstawy prawne przepisów BHP służby oraz podstawowe przepisy BHP pracy	491
16.1.3. Obowiązki i uprawnienia osób funkcyjnych i żołnierzy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	492
16.1.4. Odpowiedzialność za naruszenie przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy	494
16.2. Zagrożenia wypadkowe i zagrożenia dla zdrowia występujące w jednostce wojskowej (instytucji, zakładzie wojskowym) i podstawowe środki zapobiegawcze	494
16.2.1. Zagrożenia wypadkowe i zagrożenia dla zdrowia występujące w jednostce wojskowej	494
16.2.2. Podstawowe środki przeciwdziałające wypadkom i chorobom	496
16.2.3. Profilaktyczna opieka lekarska – zasady jej sprawowania w odniesieniu do żołnierza	497
16.2.4. Postępowanie w razie wypadku	497
17. Ochrona informacji niejawnych	499
17.1. Ogólne zasady ochrony informacji niejawnych SZ RP	499
17.1.1. Ogólne założenia ustawy o ochronie informacji niejawnych	499
17.1.2. Odpowiedzialność karna i dyscyplinarna za przestępstwa przeciwko informacjom niejawnym	501
17.1.3. Zasady udzielania informacji mediom	503
18. Szkolenie SERE – poziom „A”	505
18.1. Organizacja i funkcjonowanie systemu odzyskiwania personelu w SZ RP	505

18.1.1.	Podstawowe pojęcia z problematyki odzyskiwania izolowanego personelu	505
18.1.2.	Przeznaczenie, struktura i funkcjonowanie systemu odzyskiwania izolowanego personelu w SZ RP	506
18.1.3.	Charakterystyka Standardowych Akcji Bojowego Poszukiwania i Ratownictwa (CSAR) oraz Akcji Bojowego Odzyskiwania (CR)	507
18.1.4.	Podstawowe wyposażenie personelu narażonego na izolację (<i>Blood Chit, Pointee-Talkee, Evasion Chahart, Signaling Device</i> itp.)	508
18.2.	Survival – przetrwanie w warunkach środowiska naturalnego	509
18.2.1.	Wykorzystanie wyposażenia osobistego w survivalu lu	509
18.2.2.	Medycyna przetrwania	510
18.2.3.	Budowa schronień w różnych warunkach pogodowych i klimatycznych (doraźne legowiska i planowe schronienia naziemne, nadziemne, podziemne)	512
18.2.4.	Ogniska survivalowe	514
18.2.5.	Pozyskiwanie wody	516
18.2.6.	Wykorzystanie flory i fauny w survivalu	518
18.2.7.	Wykonanie prostej broni i narzędzi	519
18.2.8.	Wykonanie pułapki na zwierzynę	519
18.3.	Psychologiczne aspekty przebywania w izolacji	519
18.3.1.	Metody utrzymania właściwej kondycji psychofizycznej człowieka w niekorzystnych warunkach środowiska ka	519
18.3.2.	Czynniki stresogenne, techniki radzenia sobie ze stresem w warunkach izolacji	521
18.3.3.	Psychologiczne mechanizmy oddziaływania przeciwnika w trakcie uwięzienia	522
18.3.4.	Strategia postępowania w sytuacji oddziaływania psychologicznego przeciwnika w trakcie uwięzienia	523
18.4.	Unikanie a sytuacja zakładnicza	525
18.4.1.	Podstawowe sposoby kamuflażu i maskowania	525
18.4.2.	Zasady poruszania się w terenie w obliczu sił tropiących	527
18.4.3.	Kontakty z ludnością miejscową	529
18.4.4.	Przebywanie w niewoli, jej etapy i aspekty psychologiczne	529
18.4.5.	Zachowanie się i przeciwdziałanie wykorzystaniu w sytuacji zakładniczej jeńca wojennego	532
18.4.6.	Ucieczka i jej uwarunkowania	532

18.5. Odzyskiwanie personelu	533
18.5.1. Podstawowe sposoby określania swojego położenia i nawigacji w terenie	533
18.5.2. Sposoby sygnalizacji swojego położenia z wykorzystaniem podręcznych środków	534
18.5.3. Współdziałanie izolowanego personelu z elementami systemu odzyskiwania personelu.	536
18.5.4. Zachowanie się izolowanego personelu w trakcie jego uwalniania	537
18.5.5. Sposoby identyfikacji izolowanego personelu.	537
18.5.6. Wykorzystanie platform ratowniczych w działaniach.	538
Wykaz zmian	539

